

Tæm eliten!

Fra Magtelite til Borgerdemokrati –
også i demokratiske virksomheder!

ANDREAS MØLLER MULVAD, ADJUNKT, COPENHAGEN
BUSINESS SCHOOL,

MAIL: AMM@CBS.DK / TWITTER: @ANDREASMULVAD

OPLÆG TIL 'FREMTIDENS DEMOKRATISKE FÆLLESSKABER',
CHRISTIANSBORG, 21. MARTS 2018

Oversigt over oplæg

---

1. Hvad er demokrati? Fire konkurrerende opfattelser
2. Borgerdemokrati - på papiret
3. Borgerdemokrati – i praksis
  - Forslag 1: Borgertinget som parlamentarisk andetkammer
  - Forslag 2: Medlemstinget som demokratisk redskab i alle typer foreninger og organisationer

1. Hvad er demokrati? Fire konkurrerende opfattelser

Elitedemokraten: Al magt til de mest kompetente

Demokratiets essens er:
Regelmæssige valg af ledere
(Schumpeter 1942)

Almindelige borgere skal
stemme til valg – og ellers
blande sig uden om

Findes i erhvervslivet,
politikerstanden, DJØF-
uddannelser på
universiteterne

Folkedemokraten: Al magt til det tavse flertal

Demokratiet trives når
almindelige mennesker
giver eliten én over nakken

Hjemmebane: Alle partier,
dog med Dansk Folkeparti
som klareste udtryk

Vores kritik: Giver ingen bud
på reel demokratisk
fornøelse, bortset fra "flere
folkeafstemninger"

That moment when you're about to join the Revolution and you realise you'd promised to take the kids to the park.

Ildsjæls-
demokraten: Al
magt til de aktive

Demokratiet trives når
engagerede borgernetværk
laver kampagner for en sag

Hjemmebane:
Græsrodsbevægelser,
Alternativet, Enhedslisten

Vores kritik: Hvad med alle
dem der ikke har tid eller
ressourcer til at engagere
sig?

Organisations- demokraten: Al magt til den danske model

Demokratiet trives i
foreningslivet, som sikrer
repræsentation og
pluralisme

Findes især i foreninger og
interesseorganisationer,
herunder fagbevægelsen

Vores kritik: Organisationer
køres med tiden af interne
eliter – de må åbnes op!

3. Den borgerdemokratiske vision – på papiret

Det klassiske borgerdemokrati

Fødes i Antikkens Athenske
bystat (ca 500 fvt.)

Demokrati er: Modsætningen
til oligarki

Alle borgere er kompetente
beslutningstagere – derfor:
Lodtrækning til politiske
poster som **borgerligt ombud**

Begrænsning: Hverken slaver,
kvinder eller udlændinge
havde fuldt medborgerskab

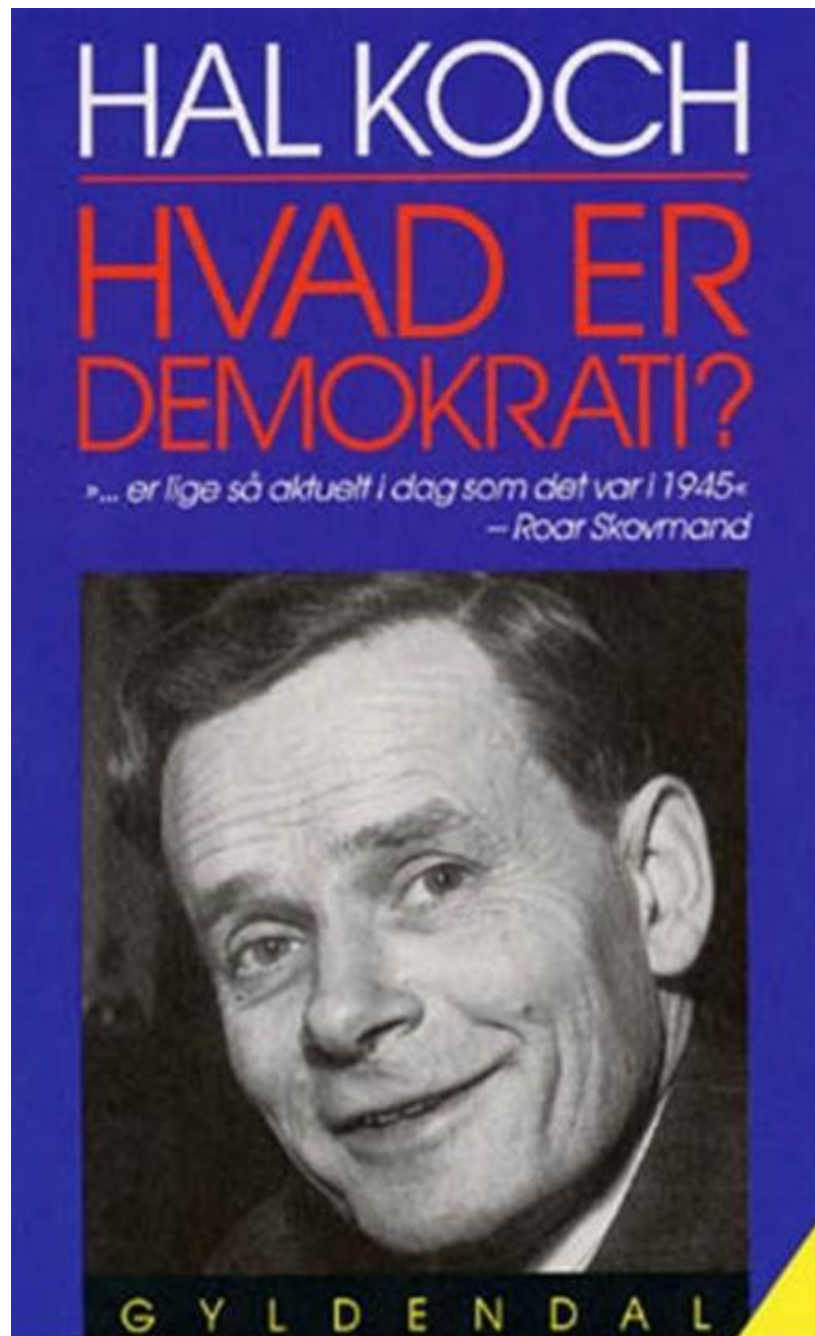

Borgerdemokrati på dansk

Samtalen er demokratiets
essens

Respekt for modpartens
synspunkter og for
mindretallet

Vi spørger: Hvis alle er enige
med Hal Koch – hvorfor
udvider vi så ikke
samtaledemokratiet til langt
flere sammenhænge end i
dag?

4. Den borgerdemokratiske vision – i praksis

Forslag 1: Borgertinget som andetkammer

Vi foreslår en repræsentativ forsamling af 300 borgere udtrukket fra Folkeregisteret som lovgivningskammer ved siden af Folketinget

Man kan kun udtrækkes for én periode, og får fuld lønkompensation+orlov+sekretariatsbistand+uddannelse forud

Borgertinget skal have høringsret, initiativret og ret til at nedsætte undersøgelseskommissioner

Vi skal fastholde det repræsentative demokrati, men gøre det mere reelt repræsentativt: Borgertinget vil skabe en ny dynamik, hvor politikerne tvinges til at tage bestik af almindelige borgeres perspektiver

Eksempel: DONG-salget i 2014

- Aftalen skulle have været godkendt af et flertal i Borgertinget
- Havde man fundet en anden køber, pris, betingelser – eller helt droppet salget?
- Borgertinget vil tvinge toppolitikere til at tænke anderledes borgernært

Forslag 2: Medlemsting i Organisationer

Borgerligt ombud kan også bruges på andre niveauer end det nationale: regionalt, kommunalt – og i foreningslivet!

En tostrengt struktur med en politisk valgt hovedbestyrelse og en tilfældigt valgt, repræsentativ medlemsbestyrelser vil give ny dynamik i organisationen:

Mindre pamperi, mere argumentation for beslutningerne, en måde at bekæmpe 'Oligarkiets Jernlov' (tendensen til at magtressourcer over tid samler sig i toppen af enhver organisation)

Eksempel:

Hovedbestyrelserne i HK og FOA nikker i December 2017 ja til at sælge ALKA Forsikring

Men hvad ville et tilfældigt udsnit af fx HKs medlemmer have sagt til udsigten til dyrere forsikringer?

Igen: Salg ikke umuligt – men ville skulle begrundes bedre; baglandet skal kunne overbevises!

Afsluttende bemærkninger

Spørgsmål til alle:

- Er der behov for demokratisk fornyelse?
- Hvis ja, kan vores forslag så bruges?
- Hvis ikke, hvad er så jeres bud på et bedre demokrati?

Tusind tak for ordet!